

Buletin informativ URBACT

Martie 2012

RESPONSABILITATEA COMUNĂ

RESPONSABILITATEA COMUNĂ - O NOUA RELAȚIE ÎNTRE AUTORITĂȚILE LOCALE ȘI CETĂȚENI

REPORTAJ - EMMANUEL MOULIN, UN NOU DIRECTOR PENTRU SECRETARIATUL URBACT
ȘTIRI URBACT

Responsabilitatea comună, o nouă relație între autoritățile locale și cetățeni

Responsabilitatea comună ar putea reprezenta o soluție la noile provocări cu care se confruntă statele tradiționale în vederea asigurării bunăstării sociale. Abordarea ar putea răspunde nevoii crescânde pentru noi tipuri de servicii și forme inovatoare de

furnizare a acestora. Această problemă este abordată și de JON BLOOMFELD, expert principal al Proiectului URBACT TOGETHER, în

[articolul „Relația, aflată în curs de dezvoltare, dintre cetățeni și administrațiile publice locale”.](#)

Responsabilitatea comună este o teorie bazată pe observația și pe ideile cetățenilor. Cu ajutorul acestei abordări, administrațiile publice locale, asociațiile civice și cetățenii, în diversele lor forme și roluri de părinți, utilizatori de servicii, pasageri, etc., toți conlucrează să determine cele mai bune modalități de îmbunătățire a furnizării de servicii sociale și economice. Un număr de 8 orașe europene, inspirate de această gândire socială amplă a Consiliului Europei, expusă pe larg în *Carta responsabilității sociale*, au decis să elaboreze împreună acțiuni-pilot bazate pe principiile responsabilității comune în cadrul Proiectului URBACT [TOGETHER](#).

Care este noutatea în cazul abordării pe baza principiului responsabilității comune?

Jon Bloomfeld explică că, în primul rând, aceasta este o nouă modalitate de a asculta cetățenii, și, în al doilea rând, este o nouă modalitate de a-i implica în rezolvarea principalilor factori ai „sărăciei” cu care se pot confrunta, printr-o *abordare de jos în sus*.

Această filozofie de parteneriat recunoaște faptul că statul nu poate asigura și furniza serviciile singur, ci trebuie să lucreze în parteneriat. În plus, acesta trebuie să fie un parteneriat în care fiecare jucător ia parte la procesul decizional.

Pentru a stabili posibilitatea unei acțiuni în parteneriat, cetățenilor li se cere să își exprime opiniile asupra principalelor motive ale „sărăciei” cu care se confruntă. Informațiile sunt adunate de la seturi de „grupuri-țintă” care pun cetățenilor întrebări deschise cu privire la ceea ce ei consideră ca reprezentând bunăstarea socială și sărăcia. În cadrul Proiectului TOGETHER aceste răspunsuri au fost adunate prin intermediul Grupurilor locale de sprijin URBACT.

Acțiune-pilot pentru îmbunătățirea accesului la încadrarea în muncă sau la asigurarea unui echilibru mai bun între activitatea lucrativă și familie

În cadrul Proiectului TOGETHER, partenerii au elaborat acțiuni-pilot bazându-se pe principiul responsabilității comune.

Spre exemplu, orașul Mulhouse (Franța) derulează, în prezent, un nou proiect împreună cu cetățenii care au un venit minim, în care se elaborează contracte pentru a schimba relația dintre autoritatea locală, companiile furnizoare de servicii și solicitanții de ajutoare sociale.

Obiectivul este acela de a aborda problema incluziunii sociale mai degrabă dintr-o perspectivă de parteneriat și de reciprocitate decât din perspectiva relației mai tradiționale autoritate/ client.

Departamentul de specialitate din primărie a lucrat împreună cu 25 de familii, ținând întruniri regulate cu acestea, împreună cu un animator teatral și un psiholog, timp de trei luni. La sfârșitul programului, jumătate dintre participanți s-au înscris la un program de activitate de zece luni, organizat pe tema bunăstării sociale și a sărăciei. La sfârșitul primului program, jumătate dintre participanți și-au găsit un nou loc de muncă. Autoritatea locală a decis să deruleze un al doilea proiect-pilot împreună cu alte 17 familii.

Pe lângă îmbunătățirea situației utilizatorilor individuali, departamentul a sperat ca proiectele pilot să ofere autorităților locale indicatori mai buni

pentru înțelegerea situației precare a populațiilor cu care au de-a face.

La Covilha (Portugalia), în cadrul unui proiect denumit *A Centre of Time* (Un centru al timpului), a fost creat un centru comunitar cu destinații multiple, condus de ONG-uri și finanțat în principal de municipalitate. Obiectivul a fost acela de a crea o nouă relație cu utilizatorii-cheie. Acest Centru oferă servicii de ajutorare a familiilor pentru a crea un echilibru între viața de familie, activitatea lucrativă și recreere. Acesta oferă o gamă variată de servicii, de la călcat, sprijin pentru studiu, activități „after-school” pentru copii, până la centre de pregătire multimedia, punând capăt serviciilor direcționate către un singur grup de clienți.

Dimensiunea economică a responsabilității comune

Conform lui Jon Bloomfeld, aceste abordări noi nu trebuie să fie aplicate numai problemelor sociale și familiale, ci ele pot fi legate și de problemele economice. Spre exemplu, la Botkyrka (Suedia), Consiliul asociațiilor de voluntari, organizațiile civice locale și autoritatea publică locală lucrează la noi modalități de abordare a achizițiilor de servicii. Aceștia definesc împreună noi criterii pentru contractarea de servicii locale, cum ar fi serviciile de curățenie, catering și securitate pentru obiectivele comunitare locale și pentru clădirile primăriei. Obiectivul este acela ca aceste servicii să fie oferite comunității pe care sunt menite să le deservească, în speranța că organizațiile comunitare cu sediul în localitate sunt în situația de a câștiga aceste contracte.

Asumarea mecanismului responsabilității comune

Jon Bloomfeld spune că dincolo de acțiunile-pilot, elaborarea unor astfel de proiecte ar trebui să contribuie la remodelarea întregii gândiri a fiecărei municipalități. Spre exemplu, la Botkyrka, procedeele de angrenare a comunității sunt deja bine ancorate, însă aceste noi acțiuni au drept scop consolidarea lor pe viitor. Proiectul TOGETHER reprezintă o șansă pentru a introduce aceste noi practici în aceste procese și de a adânci angajarea democratică a comunității locale și a organizațiilor acesteia.

Mai multe informații:

- [Relația, aflată în curs de dezvoltare, dintre cetățeni și administrațiile publice locale](#) – URBACT Tribune PDF
- [TOGETHER](#) – site-ul web URBACT

Emmanuel Moulin, un nou director pentru Secretariatul URBACT

Emmanuel Moulin s-a alăturat Secretariatului URBACT ca director în luna februarie 2012. Vasta sa experiență

în domeniul politicii urbane și de mediu, atât în Franța, cât și în Germania, l-a convins de beneficiile abordării URBACT. În materialul de față ne explică cum s-a întâmplat acest lucru și ne împărtășește viziunea și ambițiile lui în aceste domenii.

Ce anume v-a convins să vă alăturați Secretariatului URBACT ca director?

Mi-am dedicat viața profesională dezvoltării urbane, elaborării și implementării politicilor la nivel național, regional, local și comunitar. Politicile de care m-am ocupat merg de la revitalizarea zonelor industriale dezafectate din Ruhrgebiet (Germania), până la progresul social, locuire și politica referitoare la folosința terenurilor din nordul Franței, de la construcțiile de cartiere rezidențiale în Berlin și Lyon, până la protecția zonelor costiere, construcția de porturi și politica transporturilor în Normandia, și de la amenajarea teritoriului și politica teritorială în Paris, până la cartierele de știință din Marne La Vallée. În toate aceste cazuri m-am asigurat de două lucruri: în primul rând, că acțiunile au fost stabilite împreună cu beneficiarii, pentru a asigura succesul pe termen lung, și în al doilea rând, că au fost implicate toate unitățile administrative și toți factorii interesați pentru integrarea intereselor lor într-un mod integrat și durabil.

Prin intermediul a numeroase schimburi, lucrări și studii comparative desfășurate în toată Europa, am devenit conștient că trebuie acordată atenție anumitor trăsături specifice unui model de urbanism european. Așadar, când mi s-a cerut să conduc Secretariatul URBACT, răspunsul a fost, evident, da.

Cu o experiență de peste 25 de ani în domeniul politicii urbane și de mediu în Franța și Germania, ultima dumneavoastră funcție a fost cea de șef al Agenției departamentale franceze care se ocupă de probleme ca politica locuirii,

renovare urbană, planificarea folosințelor de teren și mediu. Ce v-a învățat experiența dobândită în aceste domenii despre necesitatea programelor de cooperare cum este și URBACT, care încurajează cooperarea între orașele Uniunii Europene?

În calitatea mea de director al Agenției departamentale Val d'Oise din nordul Parisului (o zonă dens populată, cu 1,1 de milioane de locuitori și 185 de municipii), care face parte din Ministerului Mediului, Dezvoltării Durabile, Transporturilor și Locuirii, am putut stabili faptul că o condiție esențială pentru reușita politicilor publice este implicarea autorităților locale și capacitatea acestora de a implementa aceste politici.

Majoritatea primarilor și personalul tehnic cu care am venit în contact se simțeau stingheri în fața unor probleme majore, cum ar fi lipsa de locuințe sociale sau accesul la transportul în comun, blocurile cu apartamente degradate, dificultatea de a reutiliza zonele abandonate sau poluate. Nu le-a venit ușor să caute date noi, idei și soluții concrete în afara granițelor municipiului. Cred că URBACT le poate aduce exact acest tip de cunoștințe și schimburi de experiență transnaționale.

Proiectele URBACT desfășurate în toată Europa găsesc soluții pentru problemele urbane. Ne puteți da unele exemple de provocări cu care vă ați confruntat în activitatea dvs. anterioară?

Aș putea alege exemplul Proiectului URBACT [RegGov](#), care s-a axat pe guvernanta regională a dezvoltării durabile integrate a zonelor urbane defavorizate. Un aspect esențial al RegGov este că un proiect local pentru un cartier dezavantajat trebuie să fie încadrat într-o strategie la nivel de municipiu. Este necesară o conlucrare comprehensivă, de jos în sus, la toate nivelurile de guvernanta.

Experiența mea anterioară mi-a arătat că în aceste cartiere accesul la servicii sau locuri de muncă situate în alte zone ale orașului este foarte restrictiv, ameliorarea situației locuitorilor fiind deosebit de dificilă fără îmbunătățirea sistemului de transport public administrat la nivel de oraș sau metropolă.

Unul dintre punctele forte ale programului este promovarea unei abordări integrate a dezvoltării urbane, cu implicarea cetățenilor din toate sectoarele. De ce este acest lucru important?

Conceptul dezvoltării urbane integrate, evidențiat de Carta de la Leipzig din 2007, reprezintă un aspect esențial pentru proiectele URBACT. De exemplu, dacă vrei să îmbunătățești situația anumitor zone urbane, în special proiectele mari de locuințe sociale, trebuie să integrezi diferite politici publice și

să implice toți factorii de interes importanți. Este necesară dezvoltarea inițiativelor teritoriale care nu numai că îmbină investiția fizică în construcția de clădiri și infrastructură, dar promovează și dezvoltarea economică, dimensiunea socială și aspectele de mediu.

În opinia Dvs., ce beneficii aduce URBACT orașelor din întreaga Europă, inclusiv orașele care nu au luat parte direct la proiecte?

Programul URBACT II a implicat încă de la începutul său, în 2007, 300 de orașe și peste 5000 de participanți. Am participat la [Universitatea de vară din Cracovia](#), în luna august a anului trecut și am putut descoperi bogăția dezbaterilor și implicarea profundă a persoanelor care au avut șansa să ia parte la proiectele URBACT. În prezent, investim mult timp în fructificarea experiențelor acumulate cu această ocazie. Recomand tuturor să citească broșura noastră [Rezultatele proiectelor URBACT](#), iar în cursul lunii viitoare vom pune mare accent pe diseminarea acestor rezultate. Dorim să ajungem la profesioniștii din toată Europa, utilizând pe cât posibil limba și cultura acestora. Un rol major vor juca Punctele Naționale de Diseminare ale URBACT din întreaga Europă. De asemenea, ne vom încuraja partenerii să facă uz de mediile sociale. Iar Conferința URBACT 2012 care va avea loc la Copenhaga, în decembrie, va reprezenta de asemenea o ocazie majoră de schimb de experiență și cunoaștere.

Și o ultimă întrebare, dacă ați putea inventa propriul oraș european de vis al viitorului, cum ar fi acesta?

Orașul meu de vis ar fi adaptat cu grijă nevoilor noi, ar fi clădit pe temelii istorice, cu caracteristici care s-au păstrat de-a lungul secolelor. Persoane de toate vârstele și aptitudinile ar trăi la un loc și ar face schimb de servicii. Fiecare cartier ar fi foarte diversificat din punct de vedere social. Orașul meu de vis ar avea, precum afirma și urbanistul Kevin Lynch, „o formă bună de oraș” în care oamenii să se simtă bine, ar fi compact, cu spații publice vibrante și cu utilizări mixte ale spațiului, de preferință cu case înșiruite decât cu case individuale, cu o structură ușor adaptabilă schimbărilor economice și sociale din viitor. Ar avea transport public ușor accesibil și ar fi proiectat pentru spații pietonale și cu evitarea megastructurilor. Natura ar fi prezentă în parcuri și grădini publice, pădurile împrejmuite ar ajunge în șiruri înguste până în centru, cu lacuri în apropierea liniilor de transport public. Orașul va conserva puține resurse naturale și nu va fi nevoit să importe energie, clădirile producând mai multă energie decât au nevoie pentru încălzire și iluminat, iar surplusul va fi utilizat pentru autoturisme electrice și transport de orice tip.

Mai multe informații:

- [Broșura cu rezultatele proiectelor URBACT finalizate - PDF](#)
- [Secretariatul URBACT - site-ul URBACT](#)

ȘTIRI URBACT

Rezultatele zilelor de informare URBACT

Zilele de informare URBACT INFODAYS, ținute în 19 țări între lunile decembrie 2011 și februarie 2012, au atras peste 1000 de participanți din orașe din toată Europa. Evenimentele au fost bogate în discuții, idei și dezbateri.

Obiectivul acestor întâlniri a fost să învețe din implementarea Programului URBACT de până acum și din participarea națională la URBACT, precum și să reprezinte termenii de referință pentru [cea de-a treia etapă de propuneri URBACT](#).

Cu această ocazie a fost prezentat și un [film](#) care promovează metoda URBACT. Acesta poate fi urmărit pe [canalul video URBACT](#) ce este tradus în 17 limbi.

La următoarele adrese găsiți principalele prezentări din cadrul acestor evenimente:

- [Introducere în programul URBACT II – PDF](#)
- [Cea de-a treia etapă de propuneri URBACT II – PDF](#)

Mai multe informații:

- [Cererile de propuneri URBACT-site-ul URBACT](#)
- [URBACT INFODAYS în țara ta! - site-ul URBACT](#)
- [Metoda video URBACT - canalul video URBACT pe Dailymotion](#)

Toate legăturile din textul buletinului direcționează către [website-ul URBACT](#), unde informația este disponibilă doar în limbile engleză și franceză

URBACT este un program european care facilitează schimbul de informații în vederea promovării dezvoltării urbane durabile.

Programul oferă posibilitatea orașelor să conlucreze în scopul obținerii de răspunsuri la provocările urbane majore, confirmând rolul crucial pe care centrele urbane îl au în confruntarea cu schimbările tot mai complexe prin care trece societatea. URBACT susține orașele în dezvoltarea de soluții pragmatice, noi și durabile, care integrează dimensiunile socială, economică și cea privind mediul înconjurător. Programul facilitează schimbul de bune practici și experiențe între toți specialiștii europeni implicate în domeniul politicii urbane. În prezent, în Programul URBACT sunt implicate 300 de orașe, 29 de țări și 5000 de participanți activi.

Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare în Construcții, Urbanism și Dezvoltare Teritorială Durabilă "URBAN-INCERC" (INCD URBAN-INCERC) îndeplinește rolul de Punct Național de Diseminare (PND) în România, având atribuții de diseminare a informațiilor privind derularea acestui Program. Pe pagina PND URBACT veți putea consulta lunar un buletin informativ transmis de către Secretariatul Programului URBACT, conținând note, rapoarte și știri din domeniul dezvoltării urbane durabile.

www.urbact.eu/project